

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — CONTICH

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 3. Sint Gregoriusdag op School. — 6. Een moedige Meisje. — 7. Karel Cogge, De Overstroming aan den IJzer. — 8. Het Wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter een lap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 24. Grapjes en Vroolijke Verhalen. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het Kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van Kleit. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 48. Eerlijk duurt 't langst. — 61. Streng Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paaschklokken. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 79. De verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overwintering van Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den val. — 89. Het Spook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 101. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De oude Mantel. — 110. Robinson Crusoe. — 113. De Rooversjongen. — 114. Nooit Vergeten. — 118. De Spion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De ruwe Kerel. — 121. Tweemaal gevonden. — 126. De Kerels van Lampernisse. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van Eertje. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob van Artevelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. De Avontuurlijke Reis. — 173. De strijd met den Wolf. — 174. Een vreeselijke Avond. — 175. De gevluchte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een moedige Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De Zoon van den Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De Reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stoute. — 184. Het Spook van de Schelde. — 185. Het Avontuur in het gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairieboer werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremeloo. — 190. De straf van 't Elzelarehof. — 191. De Cowboy van Fort Bell. — 192. Jeanne d'Arc. — 193. De wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geeraart. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Roode Knuppels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De betooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche Furie. — 203. De Boeteling van Veurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenis. — 209. De Spion voor zijn land. — 210. In het verwoeste Vlaanderen.

Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dagbladverkooper, want de reeks van deze veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS

Nr. 154.

(Tweede druk).

Een onrechtvaardige gestraft

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Prijs 60 centiem

EEN ONRECHTVAARDIGE GESTRAFT.

I.

't Was een winderige Maartdag van 't jaar 1402. De waard van een taveerne aan den heirweg van Gent op Rijssel, was juist van plan om naar bed te gaan. 't Was negen uur en er zouden van avond wel geen reizigers meer komen, meende de herbergier... Maar hij vergiste zich, want juist toen hij 't lampje wilde dooven, werd er nog geklopt.

De waard deed open en een man, in zijn mantel gedoken, den hoed diep over 't hoofd, trad binnen.

— Goeden avond, zei hij. Kan ik nog wat eten en drinken, alvorens mijn reis voort te zetten?

— O, ja, antwoorde de waard. Maar wilt ge vanavond nog verder en met dat gure weer?

— Ik zou gaarne door wandelen tot ik thuis ben.

— Is het nog ver?

— Thielt...

— Thielt! Dat is een heel eind, vriendschap.

— Van hier nog vijf uur... 't Is nu zeker negen?

— Even voorbij...

— Wel, te twee uur hoop ik te mijnent te zijn, hernam de reiziger

— Maar zoudt ge niet beter blijven slapen om morgen met de klaarte die vijf uren af te trappen? vroeg de waard. Me dunkt, dat de wind meer en meer opsteekt...

— Ja, doch ik heb hem in den rug. Dus zal ik nog wat sneller marcheeren.

— En vreest ge niet zoo 's nachts op de baan te zijn? vroeg de waardin, die ook eens naar den laten bezoeker kwam kijken.

— Och, geld of goed heb ik niet en voor roovers ware een arme drommel als ik een magere prooi.

— Ik heb gehoord, dat kwade lieden daar rond Deinze veel van zich doen spreken, beweerde de waard.

— O, dieven zijn er overal. Geef me maar fluks een pot bier en een stuk brood met kaas en dan trek ik moedig verder. Ik ben al drie dagen van huis en vrouw en kinderen zullen blij zijn me te zien. Ik wed, dat ze allen wakker worden en uit hun bed springen, als vader aan het deurtje klopt.

De waardin bestelde het gevraagde.

— Dat zal er goed in gaan, verzekerde de reiziger. Te Gent had ik wat brood gekocht, om het onderwege op te eten en geen tijd te verliezen in

een herberg. Maar buiten de poort ontmoette ik een bedelaar... en ik gaf hem het brood... En 't doet me nu toch deugd eens even te zitten ook.

— Vriend, ge ziet er al zeer vermoeid uit, merkte de herbergier op.

— Wel, ik heb al zeven uur gaans in de beenen. Ik kom van boven Lokeren in Waasland. 'k Heb er een broeder bezocht, die daar gaan wonen is... Ge zult wel zeggen, dat ik er te laat vertrokken ben, maar ik had zaken te Gent en die hielden me langer op dan ik meende.

— Zijt ge koopman?

— Ja, zoo wat... Ik verhandel hennen en kornijnen, soms ook wel een schaap of een geit. Veel sjouwen om den kost te verdienen, voor moeder en onze vijf kinderen, dat moet Jan Vlemink, zoo als ik heet. Maar we geraken er toch, al is de boterham den eenen keer wat dikker dan den anderen, lijkt het gaat.

Jan Vlemink at met smaak, dronk zijn pot bier leeg en betaalde.

— Nu kan ik er weer tegen, zei hij. Een mensch moest ook de vermoeidheid uit zijn beenen eens kunnen weg strijken, zooals hij den honger en dorst uit maag en keel verjaagt...

— We hebben een goed bed, beweerde de waard...

— Thuis zal ik rustiger liggen, antwoordde Jan Vleminck... Wel bedankt, en slaap zacht...

De reiziger vertrok.

— Ja, ik ben moe, bekende hij tot zich zelf. En ze zouden me niet behoeven te wiegen, om me in slaap te krijgen. Maar ik wil morgen op de markt staan om zaken te doen... en als ik in de taveerne gebleven was, ware 't weer een verloren dag... 't Waait fel en 't kan nog gaan stormen. Maar 't is toch droog... Vooruit, nog vijf uurtjes en 't leed is vergeten.

Maar Jan Vlemink vorderde minder snel dan hij wenschte. De vermoeidheid begon zwaarder te wegen. Hij kwam na bijna drie uren wandelen te Deinze aan. Anders zou hij dien afstand wel in twee uur afgelegd hebben...

't Was nu al na middernacht. Het stadje lag in diepe rust. Vlemink moest het omtrekken, want in dien tijd werden bij avond de poorten gesloten.

Na eenig zoeken geraakte Vlemink op den weg naar Thielt, een zandige baan, niet geplaveid als in onze dagen. Slaperig sleepte de afgematte reiziger zich voort. Hij wilde over Canegem gaan, om zijn weg te verkorten, want zijn kleine woning stond niet in de stad Thielt zelf, maar een eind den buiten in.

De wind was in kracht toegenomen en voer door boschjes en struiken en gierde om de hoeven...

Vlemink had nu toch spijt, dat hij maar niet in de herberg gebleven was. Soms duizelde hij van

vermoeidheid en dreigde hij neer te vallen. Maar dan spande hij weer al zijn krachten in.

Eindelijk kwam hij te Canegem.

— Dat ik hier ergens in een stal kroop, dacht Vlemink. 't Is waar op een goed uur ben ik thuis. Maar 't is of er zware keien om mijn voeten hangen.

— Is er nergens nog een lichtje? stamelde hij. Maar wat peins ik nu... 't Is volop nacht... of meer nog... Al gauw zal de zon rijzen... Lag ik toch op mijn bed! Vond ik maar een schuur open...

Vlemink richtte zich naar een hut en tastte aan het bijgebouw. Plots doemde een gestalte voor hem op...

— Wat wilt ge? klonk het. Weg of ge zijt dood!

Vlemink werd helderder door den schrik. Als alle menschen in dien tijd was hij bijgeloovig. En nu kon hij wel loopen en hard ook.

— 't Is voorzeker een duivel of een spook, iets dat toch niet deugt, dacht hij.

Op een wip was hij buiten 't dorp. Hijgend bleef hij staan, keek benauwd om, maar merkte niets meer.

— Ik word toch niet achtervolgd, zei hij, wat verlicht... Al waar ben ik nu geloopen? Ik herken mijn weg niet...

Vlemink was zenuwachtig geworden. En hij

werd zelfs benauwd van de heen en weer buigende takken en de wuivende struiken. Het leken hem wel reuzenarmen, welke hem wilden grijpen.

— Nog een uur en ik ben thuis, mompelde hij. Wat moed Jan... Dan is alles vergeten... Maar waar ben ik ergens?

Vlemink trachtte de omgeving te herkennen. Hij was dikwijls op Canegem geweest. Het dorp kon hem niet vreemd zijn.

— Als dat spook me maar niet op een doolweg gezet heeft, zei hij. Dat gebeurt nog... Ik heb gehoord van menschen, die zoo uren rond liepen, ja een heelen nacht lang en 's morgens weer op dezelfde plaats stonden als 's avonds. 't Is nog wel, dat het spook niet op mijn rug gaan hangen is...

Zulke verhalen nam Vlemink voor waarheid aan.

Hij wandelde voort en eindelijk bemerkte hij dat toch, dat hij in een verkeerden koers was gevlucht.

— Zoo ga ik van de werken weg, dacht hij. Maar voor geen geld keer ik nu naar Canegem terug. Ik mag dat spook niet tergen. Laat me eens goed peinzen... Er moet wel een binnenweg zijn...

Na de inspanning van de vlucht, drukte de vermoeienis echter nog zwaarder op geest en li-

chaam... Jan Vlemink doolde wat rond en zonk tegen een berm neer. Bijna onmiddellijk viel hij in slaap.

En hij droomde van Canegem, van spoken en weerwolven, van een schuur, waarin hij op stroo lag, dan van lang dolen en heen en weer loopen, met een last op den rug...

Maar wakker werd Jan Vlemink toch niet.

Wat later kwam de dag op. De wind bedaarde. In 't Oosten werd de lucht rood. Daar zou straks de zon verrijzen.

Jan Vlemink lag te snorken. Het eerste licht wekte hem niet.

Een man kwam langs den berm... en zag Jan. Hij bleef staan. En hij grijsde.

— Een goed gedacht, mompelde hij. Zeker een dronkaard, die zijn roes uit slaapt...

En de man stak Vlemink wat in den zak... Hij deed het voorzichtig, bijna zonder den slapende aan te raken. Hij lachte boos en liep toen snei verder. Jan sliep door...

Ja, hij ware beter in de taveerne aan de heirbaan van Gent op Rijssel gebleven.

II.

Canegem stond op datzelfde oogenblik in rep en roer. Eenige menschen, die naar de kerk gingen, hadden de huishoudster van den pastoor om hulp hooren schreeuwen. En ze waren toen naar

de pastorijs geloopt. Wat schrokken ze! In den hof, bijna vlak vóór de deur, lag de pastoor dood. Hij was op wreede wijze vermoord.

En de meid vertelde nu hoe het gebeurd was.

— Mijnheer de pastoor, zei ze, had naar de kerk willen gaan om de vroegmis te lezen. Ik maakte me ook gereed en keek juist door het venster, toen ik een man van achter een struik zag springen. Hij greep den pastoor vast... Ik zag een mes blinken... en mijnheer de pastoor viel neer. Ik sloot haastig de deur, liep naar boven en schreeuwde om hulp door het dakvenster...

En nu stonden de verschrikte dorpingen hier. Ze namen den herder op en droegen hem binnen, al waren er, die beweerden, dat men het lijk had moeten laten liggen, tot de baljuw of zijn knechten kwamen.

Waarom had de moordenaar die misdaad begaan?

— Om geld? vroeg er een.

— Maar neen, mijnheer de pastoor nam toch geen geld mee, als hij mis ging lezen, antwoordde de meid.

— Om in te breken? Misschien werd hij verjaagd door uw geschreeuw! oordeelde een ander.

Maar dan had de kerel toch kunnen stelen zonder moorden, want als de pastoor en de huishoud-

ster in de kerk waren, stond de pastorijs verlaten.

Men begreep de drijfveer niet. Het moest dan een wraak zijn. Van wien?

De huishoudster kende niemand, die den pastoor haatte. En de geestelijke was door iedereen geacht geweest.

Men vond alles zeer geheimzinnig.

— Er moet iemand naar den baljuw te Thielt, beweerde de koster.

Een boerenzoon zou de misdaad naar de stad gaan melden...

Ja, Canegem stond in rep en roer. Men sprak over inbraken, die in den laatsten tijd waren gebeurd. En de een beweerde dit en de ander dat, maar niemand kon natuurlijk zeker bescheid geven.

Alexander Spierinck, was toen baljuw of politieoverste en zelfs rechter over de heerlijkheid, de streek rond Thielt. Hij was een strenge man, die korte wetten maakte met boosdoeners. In den laatsten tijd was hij slecht geluimd. Hij hield veel van het kaatsspel, dat men toen op de markt van Thielt beoefende. Maar reeds dagen lang was de baljuw er weg gebleven.

Hij kon niet vroolijk zijn. Er werd in den omtrek gestolen en de souverijnen of dienaren van den baljuw gelukten er niet in de daders te vat-

ten. Alexander Spierinck voelde zich in zijn eer gekrenkt. De oversten van Vlaanderen zouden wel denken, dat hij zijn ambt slecht vervulde. Hij had uit Brugge al een berisping gehad.

— Wee de boosdoeners, die in mijn handen vallen, ik zal ze streng straffen en een voorbeeld stellen, had Spierinck gezworen.

Maar tot nu toe had hij niemand kunnen vangen. En dat maakte hem boos.

Slecht gezind was hij heden morgen opgestaan. En pas zat hij aan zijn ontbijt of een knecht kwam hem het vreeselijk nieuws uit Canegem melden.

— Is er weer iets? vroeg de baljuw. Ja hé, ik zie het aan uw tronie.

— Heer... er is een boer... hij wilde u spreken...

— Stotter zoo niet kerel... Hij heeft u toch gezegd waarover! Vertel het me dan!

— De pastoor van Canegem is vermoord geworden.

Alexander Spierinck sprong woedend op.

— Is de moordenaar gevat? vroeg hij.

— Neen, heer!

— Weeral niet! Laat dien boer hier!

De jonge man werd binnen geleid.

— Vertel eens, wat er gebeurd is! bevoel de baljuw.

— Heer, ik lag te bed... en ik werd wakker...

— Tut, tut... dat behoef ik niet te weten, kin-
kel. 't Kan me niet schelen of ge op een bed of op
een mesthoop slaapt. Hoe is de pastoor ver-
moord?

— Mijnheer de pastoor lag in zijn hof... en
we hoorden geschreeuw... en ieder liep uit huis...

— Ja, ja, op de beenen, hé... niet op den kop.
Spaar me al dat gedraai...

De boerenzoon raakte in de war door het bru-
taal optreden van den baljuw.

— Hoor ik nog iets? vroeg Spierinck nijdig.
Konden ze me niet een bode sturen, die tenminste
uitleg geven kan. Ge begint over uw bed... Ze
moesten te Canegem eens eenige nachten van hun
bed blijven en een wacht inrichten. Schreeuwen
en lamenteeren als het kwaad bedreven is, helpt
niet. Hoe laat is de pastoor vermoord?

— Toen hij naar de vroegmis ging, heer...

— Dus toen het al dag was?

— Dag en nog geen dag...

— Wat is me dat nu weer voor een antwoord.
Dag en nog geen dag, dat bestaat te Canegem
zoo min als hier te Thielt, raasde de baljuw. Het
is nacht of het is dag... En heeft niemand den
moordenaar gezien?

— Ja, heer, de maarte uit de pastorij!

— Zeg dat dan eerst! Hoe zag de moordenaar
er uit?

— Dat weet ik niet, heer...

De baljuw stampvoette van woede.

— Ze hebben me een ezel gestuurd, tierde hij. Eet liever distels dan bode van Canegem te zijn... Ge komt me een misdaad melden en het voor-naamste weet ge niet... De meid heeft den moordenaar gezien, kan er een beschrijving van geven... Had ik die, we zouden den dader gemakkelijker vinden... Maar ge staat daar te balken... ia, ia, ia... Een mond groot genoeg, wijd als een oven... Uw moeder kan er wel een roggebrood in schuiven... Maar er komt weinig uit. Moest ik u vragen naar den smaak van het bier te Canegem of wat beter is, het hespebeen of de hesp zelf, de pummel zou wel kunnen antwoorden. Wat weet ik nu van zoo'n bode?... Dat de pastoor vermoord is in zijn hof, een goed uur geleden en de meid het gezien heeft... Maar met welk wapen is de pastoor vermoord?

De boerenzoon, al meer en meer beteuterd, stamelde:

— Ik weet het niet... heer... ik was er niet bij...

— Hoor me dat: ik was er niet bij... Gij met uw hazenlepels, zoudt gauw genoeg weggelopen zijn. Ge behoeft me waarlijk niet te verzekeren, dat ge er niet bij waart. Maar te Canegem houden ze me voor den gek... Ze sturen een bode en die staat hier te bazelen: mijnheer de pastoor is vermoord... Dat is alles: geen bijzonderhe-

den, geen beschrijving van den moordenaar, al werd hij gezien... De baljuw moet 'nu maar handelen... en wordt de schelm niet gevonden, 't is de schuld van den baljuw. Maar ik zal een andere maatregelen nemen en zorgen, dat de Canegemmenars, in plaats van op hun bed te liggen snorken, 's nachts met mijn knechten de ronde doen! Bezie me nu zoo'n bode... een gezicht als de gaper boven den winkel van Cattijn... had ik mijn stok, ik ranselde u buiten...

Alexander Spierinck moest na dien driftigen uitval eens adem scheppen.

— Heeft niemand anders den moordenaar gezien? vroeg hij dan...

— Ik weet het niet, heer..., antwoordde de bode met nieuwe vrees.

— Hij weet het weer eens niet... De moord is bij 't opkomen van den dag geschied... de moordenaar loopt toch in geen zak... Lagen de luilakken nog allen te bed? Hoe was de moordenaar gekleed? Was hij groot of klein, dik of mager, oud of jong? Was hij alleen of met een handlanger of twee of drie?

— Ik weet het niet, heer...

— Maar wat komt ge hier dan doen? Moesten ze me nu den grootsten domkop van Canegem zenden? Ia... ia... Ik zal u nog wat vragen, maar natuurlijk weet ge het weer niet! Waarom heeft die schelm den pastoor vermoord? Was het om

geld? Is de pastoor beroofd geworden? Verraste hij een inbreker, die door den moord wilde voorkomen, dat de pastoor om hulp riep? Ge weet het niet, hé?

De bode zweeg.

— Kunt ge niet meer spreken, vlegel? schoot de baljuw uit. Ge staat daar met uw leelijke tanden op elkaar geklemd... Zijt ge stom geworden? Kunt ge niet anders zeggen dan ia, ia. In taveerne kunt ge toch genoeg raaskallen en zwetsen! Hier staat ge als een onnoozel kind... Antwoord!

— Ik weet het niet, heer!

— Had ik het niet gedacht! Maak, dat ge weg komt, kinkel!

En de baljuw sloeg op de tafel dat deze dreunde.

De jonkman liet zich geen twee maal noodigen en snel verdween hij, blij van dien bullebak bevrijd te zijn. Nooit meer zou hij voor bode naar den baljuw spelen!

— Roep de soeverijnen! beval Spierinck.

Dat waren, zooals we reeds zeiden, zijn dienaaren. Twee verschenen al spoedig, maar voor den lastigen meester duurde het toch te lang.

— Als ik spreek, moet ge hier staan... zoo rap als een kraai, die op een akker neervalt! bromde Spierinck. Maar ge zijt mannen van tijd genoeg, hé!...

De soeverijnen waren aan dat grommen en opspeelen gewoon en spraken niet tegen.

De baljuw deelde hun mee, wat er te Canegem gebeurd was.

— Maak nu, dat ge rap ginder zijn, vervolgde hij. Eischt mannen op, zoekt de gansche heerlijkheid af. De moordenaar kan nog niet ver gelopen zijn. We moeten hem vangen. Ik kom ook naar het dorp.

Spierinck bleef alleen.

— Een verwenschte zaak, zei hij bij zich zelf. Een pastoor vermoord... dat zal opspraak wekken... heel Vlaanderen door. En het moest weer in mijn gebied gebeuren. Ik zal nog eens wet moeten hooren. Maar nu zullen we den dader vinden! En ik zal er kort spel mee maken. Een streng voorbeeld wil ik stellen.

Mijnheer Spierinck had geen eetlust meer. Hij ging zich kleeden om uit te gaan.

De baljuw was ongehuwd. Een knecht deed zijn huishouden.

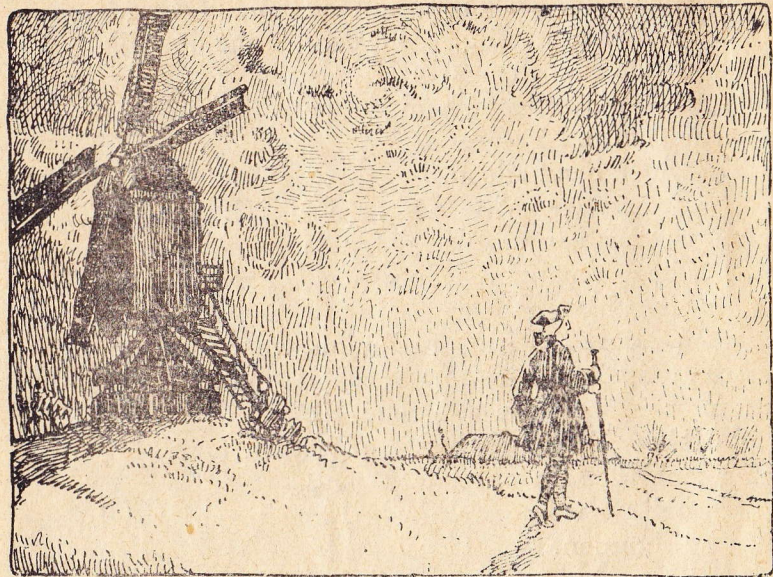
— Ik weet niet, wanneer ik terug kom, zei hij tot zijn dienaar... Ik neem geen rust, vóór de moordenaar van den pastoor aan de galg bengelt.

De baljuw nam zijn staf en vertrok. Kwaad gemutst ging hij door de stad en beantwoordde den groet der burgers niet.

— Nu buigt ge, bromde hij, maar achter mijn rug zegt ge, dat ik de veiligheid niet kan handhaven... Ha, wacht maar!

Spierinck spoedde zich buiten de stad, in de

richting van Canegem. In gedachten wandelde hij geruimen tijd voort.

Op een hoogte bij een molen bleef hij staan, en schouwde over de streek, die zich daar wijd ontplooid.

Maar de baljuw genoot niet van het liefelijk panorama, waar het eerste vóórjaarsgroen al vol beloften van vruchtbaarheid en weelde was.

Spierinck meende in de verte beweging te zien.

— Zou de moordenaar dan gevat zijn? vroeg hij zich af.

En hij haastte zich, om den heuvel te verlaten.

III.

De knechten van den baljuw waren al gauw te Canegem aangekomen. Zij ook hoopten den dader te vangen. De moord was pas geschied. Dus kon de moordenaar nog niet ver zijn. En wellicht had hij zich ergens rond Canegem verborgen, biddend om bij klaren dage verder te gaan.

De knechten ondervroegen even de huishoudster uit de pastorie. Het goede mensch kon niet veel over den dader vertellen. Ze was te verschrikt geweest, om hem goed te bekijken. Ze wist alleen, dat hij een hoed en een mantel droeg.

De dienaren van den baljuw vroegen nu de medewerking van eenige dorpingen, om in 't ronde opsporingen te doen...

En elk van de souverijnen voerde een groepje aan.

Een er van, geleid door den baljuwsknecht Joris, kwam aan de Nonne-bilken, de weide van 't klooster der Zusters-Penitenten.

— Daar ligt iemand tegen den berm, zei Joris... Zou de schurk, die den pastoor vermoordde, nog iemand gedood hebben? Misschien onveilig te kunnen vluchten...

't Was Jan Vlemink, die daar nog altijd in diepen slaap verzonken lag. Hij snurkte luid, zoodat Joris dadelijk riep:

— De vent is niet dood... Maar zie, er is bloed aan zijn mantel... En wat steekt daar uit zijn tasch...

Joris trad nog dichterbij en haalde uit Jans zak een bebloed mes

— We hebben den moordenaar! zei de baljuwsknecht opgewonden. De schavuit is hier wat gaan rusten en in slaap gevallen... Alloh, op... ellendeling!

Joris schudde Jan Vlemink. 't Kostte moeite Jan wakker te krijgen, die dan toch eindelijk de oogen opende en verdwaasd naar al die menschen keek.

Waar was hij nu? Zijn versufte geest helderde niet dadelijk op. En de droomen over Canegem en zijn spook warrelden hem nog door het hoofd. Het was Jan of hij lang te Canegem had vertoefd, ofschoon het hem niet duidelijk was, wat hij er uitgevoerd had.

— Menschen, menschen, wat is er? stamelde hij.

— Wat beteekent dit bloed? snauwde Joris.

— Ik kom van Canegem en ik weet van niets, stotterde Jan.

— Ha, ge komt van Canegem, en ge weet van niets. Maar wij weten het wel, wat ge er uit-

gestoken hebt...

— Ik ken dien man! riep een boer uit. Het is een leuder van tegen Thielt...

— En waarom ligt ge als de dag aanbreekt en ieder uit werken gaat, hier te slapen? vroeg Joris.

Nog wemelden de droomen in Vleminks geest.

— Menschen, menschen, ik kom van Canegem en ik weet van niets, herhaalde Jan.

Hij wreef zijn oogen uit.

— Ge moet antwoorden! schreeuwde de knecht van den baljuw.

— Ik kom van Canegem en ik weet van niets! herhaalde Jan Vlemink voor de derde maal.

Joris stak zijn hand in het water van een gracht en sprenkelde Vlemink het nat over het gelaat.

— We zullen u wat verfrisschen, sprak hij... En nu de waarheid: hoe komt ge hier en wat beteekent dit bloed en dat mes...

Jan keek verschrikt naar het wapen en voor de vierde maal betuigde hij:

— Ik kom van Canegem en ik weet van niets...

— Mee dan naar den baljuw! beval Joris. Mannen, trekt hem op zijn beenen

— Maar wat is er? kermde Vlemink.

— Ik neem u gevangen...

— Mij gevangen...

En Vlemink was nu klaarder wakker.

— Gij komt immers van Canegem...

— Ja... maar van verder ook... van Gent...
en nog verder...

— Tut, tut, ge kunt dat aan den baljuw uit
leggen!

— Maar wat heb ik misdaan?

— Ge weet het beter dan ik en we zullen nu
geen tijd verliezen. Dit mes is een klaar bewijs...
Het zat in uw tasch.

— Dat mes! Ha, neen... het is niet van mij!
riep Vlemink met een gruw.

Maar Joris duwde hem voort.

— Naar Canegem! gebod hij.

— Ginder komt de baljuw, zei een van de
groep.

— O, dat kon niet beter treffen! hernam
Joris.

Nu zou zijn meester toch wel tevreden zijn. En
ja, Spierincks gelaat verhelderde...

— Ge hebt den moordenaar! riep de baljuw
al van op een afstand.

En naderbij gekomen, betuigde hij zijn tevredenheid.

Het was Vlemink duidelijk geworden, dat hij
van moord beschuldigd werd.

— Heer, ik heb niets misdaan! zei hij luid. Ik
ben een eerlijk man...

— Heer, wij vonden hem slapend langs den
weg, en al deze lieden kunnen getuigen, hoe het
bebloede mes der misdaad in zijn zak zat, sprak
Joris.

De omstanders knikten.

— En bloed op zijn mantel, zie ik, zei de baljuw.

— Ik heb geen moord bedreven! kermde Jan
Vlemink.

— Heer, hij heeft bekend, dat hij van Canegem kwam, hernam de knecht. Maar hij beweerde toen, dat hij van niets wist.

— Gij zijt vannacht dus te Canegem geweest? vroeg de baljuw.

— Ja, heer... Maar ik kwam van veel verder...

— O, ja... dat zulke schelmen overal rond
zwerven, als eerlijke menschen slapen, behoeft
ge me niet te vertellen... Maar vooruit, leid den
boef naar het dorp, naar de pastorijs, beval de baljuw.

Vlemink bezwoer, dat hij onschuldig was, doch de baljuw wilde niet naar hem luisteren... De arme gevangene werd vóór het lijk van den pastoor gebracht.

— Bekent ge nu uw misdaad? vroeg de baljuw.

— God weet, dat ik onschuldig ben... O, heer, geloof me toch.

— Ik heb uw tronie meer gezien...
— Ik heet Jan Vlemink en woon bij Thielt. Ik doe handel in kiekens en konijnen.

— Met lange vingers... ja... Ge zijt vannacht te Canegem geweest, zegt ge zelf...

— Heer, ik kwam van Lokeren in Waasland...

— Hoor toch eens... Wilt ge uw leugens zoo ver zoeken. En met uw mes hebt ge dan zeker een konijn geslacht, om het te braden... Het is daarvan bebloed. Ik zal u wat helpen liegen.

Vlemink vertelde nu, hoe hij na die verre reis, al te vermoeid was, om door te wandelen en hier te Canegem een rustplaats wilde zoeken in een schuur. Maar iemand was op hem toegesprongen — een duivel of een spook... en toen was hij gevlucht, maar van afmatting in slaap gevallen.

— Uw leugens zijn zoo dik, dat ik ze voelen kan, spotte de baljuw. De vent marcheert van Lokeren tot hier om thuis te zijn... Maar nog geen uur van zijn woning, kan hij niet meer. In plaats van wat door te stappen en in een warm bed te kruipen, legt hij zich in een weide neer. Ge houdt me toch niet voor een onnoozelaar, om zoo iets te gelooven. En uw mes dan!...

— Heer, het is mijn mes niet... O, die vermeende duivel of dat spook, moet de moordeenaar van den pastoor zijn... En hij heeft het mes in mijn tasch gestoken, binst dat ik sliep om mij voor den dader te kunnen houden.

— En het bloed op uw mantel?
— Van zijn hand, heer!
— Beken liever, ellendige leugenaar! raasde de baljuw.

— God weet, dat ik de waarheid spreek. O, ik zweer het u op het hoofd van mijn kinderkens... Ik ben een eerlijk man. Vraag het aan mijn geburen... Hier moeten er ook zijn, die me kennen...

Jan Vlemink keek rond.

— Daar aan het venster staat boer Doom... ik heb dikwijls kiekens bij hem gekocht...

— Ja, maar nog meer gestolen misschien, antwoordde Doom. Er zijn leurdere, die over dag een kieke koopen om de boeren te bespieden en 's nachts te stelen.

— Zoo is het, stemde de baljuw toe.

Er waren er meer, die Vlemink kenden en hem altijd voor een eerlijk man hadden gehouden... Maar of wel meenden ze nu, dat ze zich vergist hadden, of ze durfden niet getuigen, in elk geval was er niemand om voor Vlemink ten beste te spreken. De meid kon wel niet verzekeren, dat ze in Jan den moordenaar herkende, maar deze had toch ook zoo'n hoed en mantel gedragen.

Vlemink hield zijn onschuld vol.

— Ik moet een kar hebben om den gevangene te vervoeren, zei de baljuw. Het is niet noodig langer naar den leugenaar te luisteren. Naar Thielt met hem!

En Jan Vlemink werd als een misdadiger naar de stad gebracht.

Hier liep het volk te samen; het hoorde, hoe men bij Jan het mes had gevonden en ieder geloofde, dat Vlemink schuldig was.

De baljuw nam in het rechtshuis Jan nog een laatste verhoor af.

Opnieuw deed Vlemink zijn verhaal. En hij vroeg, dat de baljuw een onderzoek zou instellen te Lokeren, te Gent en in de taveerne aan de heirbaan.

— Waarom hebt gij den pastoor vermoord? Wildet gij diefstal plegen? Of was het wraak? vroeg Spierinck. Ge waart misschien dronken. De pastoor zag u en heeft u berispt... Ge hebt hem uit nijd gedood... En met uw dronken kop zijt ge in slaap gevallen. Ja, ja, dat is het!

— Maar heer, ik ben onschuldig... ik zou niemand kwaad doen! hield Jan vol...

Alexander Spierinck dacht alleen aan wraak. En vooral wraak over de verwijten, die hij gekregen had, dat hij in de omstreken de veiligheid niet kon handhaven. Hij zou een streng voorbeeld stellen. Iemand van de stadsoversten vroeg hem toch eerst een beter onderzoek te doen. Dat men de beweringen van Vlemink naging! Waarom die overijling... Deze was onrechtvaardig.

— Het onderzoek is nutteloos! zei de baljuw boos. De moordenaar is zoo goed als op heeter-

daad betrapt. Zijn leugens houden geen steek. Eerst bekent hij van Canegem gekomen te zijn, dan maakt hij er Lokeren van...

Jan sprak over zijn droomen, zijn sufheid. Canegem kwam hem bij 't wakker worden het eerst voor den geest...

De stadsschepe herkende, dat zoo iets mogelijk was. Men had nooit iets ongunstigs over Vlemink gehoord.

— Genoeg, genoeg! raasde de baljuw. Ware de misdaad in de stad geschied, gij schepenen moest recht spreken. Maar Canegem is mijn gebied. En ik verklaar Jan Vlemink schuldig aan moord, veroordeel hem tot de galg en op het uur van den middag wordt hij gehangen. Dat men een priester hale om den veroordeelde ten doode te bereiden.

Spierinck liet Jan opsluiten en liep naar huis...

Zijn geweten zei hem ook, dat hij te haastig handelde, dat dit geen rechtspraak was. Maar Alexander Spierinck smoorde die stem.

Het was bij twaalfen... Het volk, dat van het vonnis gehoord had en de galg zag rechten achter het schepen- of stadhuis, ten oosten van de markt verdrong zich op het plein. Sommigen zeiden, dat het oordeel te haastig was uitgesproken, maar

velen beweerden, dat de straf niet rap genoeg toegepast kon worden.

En als men die hoorde was het of ze alles fijn wisten. Jan Vlemink had zich altijd braaf voorge-
daan, maar hij ging 's nachts op roof uit. En hij
was een dronkaard... En omdat de pastoor van
Canegem hem berispt had, stak Jan hem dood.

Zoo beweerden die lieden...

En was er al een, die Vlemink verdedigde, dan

vroeg men hem, hoe dat mes in zijn tasch kwam.

De souverijnen eischten plaats voor den bal-
juw. En trotsch stapte Alexander Spierinck door
de menigte, tot bij de galg...

Dan bracht men den gevangene... maar hoe!

Jan Vlemink was op een paard gebonden, den rug
naar den kop van het dier... Zoo werd hij ten
schande gesteld. Sommigen sjouwden hem uit.

— Menschen, ik ben onschuldig... ik heb geen
moord gepleegd! kermde de ongelukkige.

Bij de galg ontbond men hem. En de priester,
die hem reeds in de gevangenis vertroost had,
kwam nu weer bij hem.

De baljuw las het vonnis voor.

— O, heer baljuw, smeekte Vlemink, op de
knieën zinkend, geef me toch één dag uitstel...
Getuigen zullen u verklaren, dat ik naar Gent en
Lokeren ben geweest...

— Het vonnis moet uitgevoerd worden, zei
de baljuw op harden, kouden toon.

— Heer, laat me dan nog eens vrouw en kin-
deren groeten... en mijn kleinen zegenen! Drie
dagen ben ik van huis geweest...

— Een moordenaar moet zijn kinderen niet
zegenen... Dat de beul zijn werk doe!

Vlemink rees op. Hij schudde het lijf in een
wanhopige beweging.

— Baljuw, ik ben onschuldig! riep hij weer...
Gij doet onrecht en ge haast er u voor... Ik vraag
u maar één dag uitstel... Ge weigert, omdat ge
mijn dood begeert...

De souverijnen gooiden Jan den strop om den
hals... De biechtvader keek Spierinck aan en
sprak:

— Heer, in naam van den barmhartigen God, vraag ik u, de bede van Jan Vlemink in te willigen. Verleen één dag uitstel. Vlemink houdt zijn onschuld vol tot in het aangezicht van den dood. Gij kunt missen... Wees niet zoo hard...

— Duw den veroordeelde den ladder op! beval Spierinck.

En Jan moest de sporten beklimmen, terwijl de priester hem troostte.

Eensklaps hief Vleminck de rechterhand omhoog en richtte hij de blik naar de menigte. Het was doodstil op de markt. En Vlemink riep:

— Burgers van Thielt, ik sterf onschuldig als een kind. En God, die Abels bloed heeft gewroken, zal mijn onschuld doen uitschijnen... Eén week na dezen, dag op dag, uur op uur, beroep ik Alexander Spierinck, onzen baljuw, voor het oordeel Gods... Zorgt voor mijn vrouw en kinderen en bid voor mijn ziele. Ik vergeef het kwaad mij aangedaan...

De baljuw was bleek geworden. Maar zijn trekken verhardden nog.

— Waarop wacht de beul toch! schreeuwde hij.

De biechtvader stak Vlemink het kruisbeeld toe en Jan kuste het. Toen trok de beul de ladder weg en de onschuldige hing aan de galg... Hij spartelde niet, maar stierf rustig en het volk merkte verbaasd op, dat zijn aangezicht blozend bleef.

Men hoorde plots gejammer aan den hoek van

de markt. Pas een kwartier geleden had vrouw Vlemink vernomen, wat er met haar man gebeurd was. En met haar kinderkens haastte ze zich naar de markt, om den baljuw te zeggen, hoe goed haar echtgenoot was en om Jans vrijheid af te smeeken... Ze was te laat.

— Jaag die vrouw en haar kinderen naar huis! gebood Spierinck.

Het volk was stil gebleven. En fluisterend bijna trok het heen, diep onder den indruk van Vleminks laatste woorden. De baljuw stapte zijn huis binnen. Hij had zijn naam als handhaver der orde willen herstellen, maar hij was toch niet gerust... En zijn geweten betichtte hem, dat hij toch te haastig had gehandeld.

IV.

Juist een week geleden is Jan Vlemink ter dood gebracht. En in die dagen hebben de burgers van Thielt nu toch anders over hem gesproken. Nu weet ieder, dat hij een eerlijk man is geweest, vlijtig en braaf, vroom en oprecht... Hij kon den moord niet bedreven hebben. De dader moest zijn mes in zijn tasch gestoken hebben.

Het is nu een feestdag en in den vóórmiddag, na de mis, spelen de kaatsers op de markt. Alexander Spierinck, die gaarne het kaatsspel beoefende, doet mee. 't Schijnt of hij wil toonen, dat

geen wroeging hem deerde. Maar sommigen weten toch, dat hij in die week gezorgd heeft, dat de weduwe en kinderen van Jan Vlemink geen gebrek zullen lijden. Sommigen weten daarbij, dat de baljuw te biecht is geweest en zijn testament heeft laten maken. Maar ze houden het stil...

Velen denken aan Vleminks laatste woorden. Vandaag is door den onschuldig veroordeelde Alexander Spierink naar Gods oordeel beroepen... Maar de baljuw kaatst... Is hij niet wat bleek? Ligt er geen onrust op zijn wezen? En waarom speelt hij zoo slecht, hij, die in het spel toch zoo vaardig is?... Kijkt hij daar niet angstig naar den toren, als wil hij de klok vragen, wanneer ze noen zou slaan?

En daar broemt de klok... een... twee... drie...

— Pas op de bal! schreeuwt de baljuw... Ik werp...

Maar hij is bleek; zijn tanden klapperen... En het is doodstil op de markt. Alleen de klok in den toren spreekt: vier... vijf... zes...

De baljuw gooit zijn bal geen twee stappen ver.

— 't Telt niet, wil hij roepen, maar luider dan zijn nu zwakke stem, galmt de klok: zeven... acht... negen...

— Herdoen! zegt Alexander Spierinck, tot de kaatsers, zijn bal oprapend.

Zijn knieën knikken, zijn hand trilt...

— Tien... elf... slaat de klok...

— De bal! herhaalt de baljuw.

— Twaalf... helmt de klok. Uit de menigte maar de baljuw is dood...

Weer is het oogenblik angstig stil. Dan klinkt een stem uit de schare:

— Jan Vlemink was onschuldig! Dag op dag uur op uur, is de baljuw ten oordeel geroepen...

De souverijnen dragen hun meester in het huis der Brugstraat. De luiken worden gesloten. Heel Thielt is onder den indruk van het gebeurde. De feestdag blijft verder stil...

Eenige weken waren voorbij gegaan en Omaar van Croovelt was vast aangesteld tot baljuw van Thielt. Hij werd plechtig ingehaald. Op de markt zou men met een kanon schieten. Maar dit kanon sprong aan stukken en een toeschouwer werd ernstig gekwetst. Men droeg den gewonde in een huis en zond om heelmeeester en pastoor.

— Den heelmeeester heb ik niet meer noodig! kreunde de gewonde. Alleen de pastoor... ik ga sterven... en ik word gestraft voor een groot kwaad.

De pastoor kwam en alvorens te biechten wilde de gewonde, voor andere getuigen ook iets belijden.

— Ik heb in Maart den pastoor van Canegem vermoord, zei hij... De pastoor had een meisje afgeraden met mij te trouwen. En hij deed wel,

stijgt een kreet op. Men heeft den baljuw zien vallen. Vrienden snellen toe, helpen hem op... want ik was een dronkaard en leeglooper... Maar ik zon op wraak. En daarom heb ik den pastoor van Canegem vermoord. Ik vluchtte heen en zag een man slapende liggen aan een berm... Ik stak hem mijn bebloed mes in de tasch. Het was Jan Vlemink... Zulk een schurk was ik... Maar nu krijg ik mijn rechtvaardige straf... Moge God mij genadig zijn.

Zoo vertelt het volk in Vlaanderen... En in mijn jeugd lag er op de markt te Thielt, recht over 't stadhuis een ronde van plaveien... Men zei, dat dat de plaats was, waar Alexander Spierinck dood gevallen is...

Misschien is die ronde er nog... En uit het verhaal komt nog een spreekwijze voor... Wanneer iemand doet of hij over een zekere kwestie onkunstig is, zegt men: «Hij komt van Canegem en weet van niets...»

EINDE.

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

Roman door A. HANS.

(Vervolg).

Men heeft mij zwaar vernederd (blz. 2).

— O, ik weet meer... De graaf verraste uw bode en las den brief. Toen was over uw lot beslist. Gij werdt veroordeeld een lijfeigene te worden... en nu staat ge hier.

— 't Is allemaal zoo gebeurd, maar wie zijt gij dan toch !

— Iemand, die deernis met u heeft... en u helpen wil.

— Mij helpen !

— Ja... Ge staat hier alleen en wat belet u te vluchten, Lambert van Holen ?